

Enheten för EU:s inre marknad

YTTRANDE

2025-12-30 Dnr 2025/01879-4

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Endast per e-post.

Kommerskollegiums yttrande över förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037 och Trafikverkets redovisning av regeringsuppdraget om att utforma ett stöd till investeringar i ombordutrustning för ERTMS (TRV2025/17432)

Er ref. LI2025/01587

Sammanfattning

Kommerskollegium bedömer att Regeringskansliet bör anmäla förslag till *Förordning (202X:XXX) om investeringsstöd till ombordutrustning* enligt direktiv (EU) 2015/1535 eftersom det innehåller tekniska specifikationer som hänger samman med skattemässiga eller finansiella åtgärder som påverkar konsumtionen av produkterna.

Kommerskollegium bedömer vidare att förslaget inte behöver anmälas enligt direktiv 2006/123/EG (tjänstedirektivet).

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Anmälan av tekniska föreskrifter

Enligt 20 § 6 p. förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter, (EU) 2015/1535.¹

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av

¹ En annan procedur är den i enlighet med Världshandelsorganisationens (WTO) TBT-avtal (Agreement on Technical Barriers to Trade).

varor samt vissa förbudsbestämmelser.² Tekniska föreskrifter kan även vara krav för digitala tjänster (informationssamhällets tjänster) t.ex. krav på den som tillhandahåller tjänsten, på tjänsten i sig eller på tjänstens mottagare.³

Tekniska föreskrifter som inte anmälts fast de borde ha gjort det, saknar rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.⁴ Tekniska föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver inte anmälas, om inte ett utrymme till nationella lösningar har utnyttjats.⁵

Trafikverket har på uppdrag av regeringen remitterat Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen för åren 2026–2037. Planen beskriver hur den statliga infrastrukturen ska underhållas och utvecklas under de kommande tolv åren. Den beskriver hur pengarna ska fördelas mellan drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar, investeringar i statliga vägar, järnvägar, farleder och slussar, åtgärder för att minska infrastrukturens miljöpåverkan samt medel till forskning och innovation. Eftersom det är ett plan- och budgetdokument och inte innehåller några rättsligt bindande eller faktiskt tvingande produktkrav (tekniska föreskrifter) behöver det inte anmälas enligt direktiv (EU) 2015/1535.

Trafikverket har utöver förslaget till nationell plan även remitterat redovisning av regeringsuppdraget om att utforma ett stöd till investeringar i ombordutrustning för ERTMS (TRV2025/17432). Redovisningen innehåller två författningsförslag dels *Förordning (202X:XXX) om investeringsstöd till ombordutrustning* samt *Ändring av förordning (2009:236) om en nationell plan för transportinfrastruktur*.

Tekniska specifikationer eller andra krav som hänger samman med skattemässiga eller finansiella åtgärder som påverkar konsumtionen av produkterna genom att främja efterlevnaden av dessa tekniska specifikationer eller andra krav omfattas av anmälningsplikt.⁶

Möjligheten att få stöd hänger i detta fall samman med eller villkoras av att ombordutrustningen uppfyller vissa tekniska krav med koppling till det europeiska trafikstyrningssystemet för tåg, ERTMS. Stödet avser inköp av viss teknisk utrustning (ETCS/FRMCS/STM) och installation, vilket enligt Kommerskollegiums bedömning utgör tekniska specifikationer. Även om stödet formellt är "frivilligt", är detta en typisk situation där en regel kan bli de facto handlingsdirigerande för vilka produkter som väljs/kan säljas in på marknaden (eftersom stödet knyts till att uppfylla en viss teknisk norm/plan). Förutsatt att syftet med regleringen är att påverka konsumtionen av produkterna genom att främja efterlevnaden av det tekniska kravet, omfattas förslaget av anmälningsplikt.

Av redovisningen framgår att stödförordningen utgör statligt stöd som omfattas av statsstödsreglerna och kräver anmälan och godkännande av Europeiska

² Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (c), (d) och (f).

³ Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (e) och (f).

⁴ EU-domstolens dom i mål C-95/14, *UNIC* (2015) p. 29.

⁵ EU-domstolens dom i mål C-443/98, *Unilever* (2000) p. 29.

⁶ Anmälningsdirektivet art. 1 (f) iii.

kommissionen. Kommissionen har uttryckt att anmälningdirektivet inte omfattar skattemässiga eller finansiella åtgärder som omfattas av statsstödsreglerna i fördraget.⁷ Kommissionen har dock även gett uttryck för uppfattningen att statsstödsregler som innehåller finansiella åtgärder i enlighet med anmälningdirektivet ska anmälas, även om de berörda åtgärderna utgör statsstöd i enlighet med art 107.1 FEUF.⁸ Kommerskollegium rekommenderar därför en anmälan av transparenskäl.

Anmälan sker genom att Regeringskansliet uppdrar åt kollegiet att anmäla förslaget till kommissionen.

Anmälan av nya krav på tjänsteverksamhet

Av 2 § förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden, som hänvisar till tjänstedirektivet⁹, följer att nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet ska anmälas till Kommerskollegium.

Kommerskollegium bedömer att förslaget inte innehåller nya eller ändrade krav på tjänsteverksamhet och att det därför inte behöver anmälas enligt tjänstedirektivet.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Christofer Berg efter föredragning av utredaren Martin Söderman. I ärendets slutliga handläggning har utredaren Malin Gisslén deltagit.

Stockholm som ovan

Christofer Berg

Enhetschef

Martin Söderman

Utredare

⁷ Europeiska Kommissionens handledning för ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster, s. 31.

⁸ Kommissionens riktlinjer för fastställande och anmälan av skattemässiga eller finansiella åtgärder vid tillämpning av direktiv 98/34/EG, s. 5.

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, artiklarna 15.7 och 39.5.